

Από το Χόλιγουντ στη Θεσσαλονίκη: Συναντήσαμε χθες έναν αληθινό σταρ

parallaximag.gr/thessaloniki/prosopa/apo-to-choligount-sti-thessaloniki-synantisame-chthes-enan-

September 13,
2019

Συνέντευξη – Εικόνες: Χριστίνα Παρασκευοπούλου

Συνέντευξη – Εικόνες: Χριστίνα Παρασκευοπούλου

Μια σημαντική θεατρική – και κινηματογραφική – άφιξη είχε η Θεσσαλονίκη αυτές τις μέρες του Σεπτέμβρη, καθώς ένα σπουδαίο όνομα της παγκόσμιας υποκριτικής έφτασε για μια βραδιά σε μια από τις σκηνές της, παρουσιάζοντας επιπλέον μια αρχαία ελληνική τραγωδία.

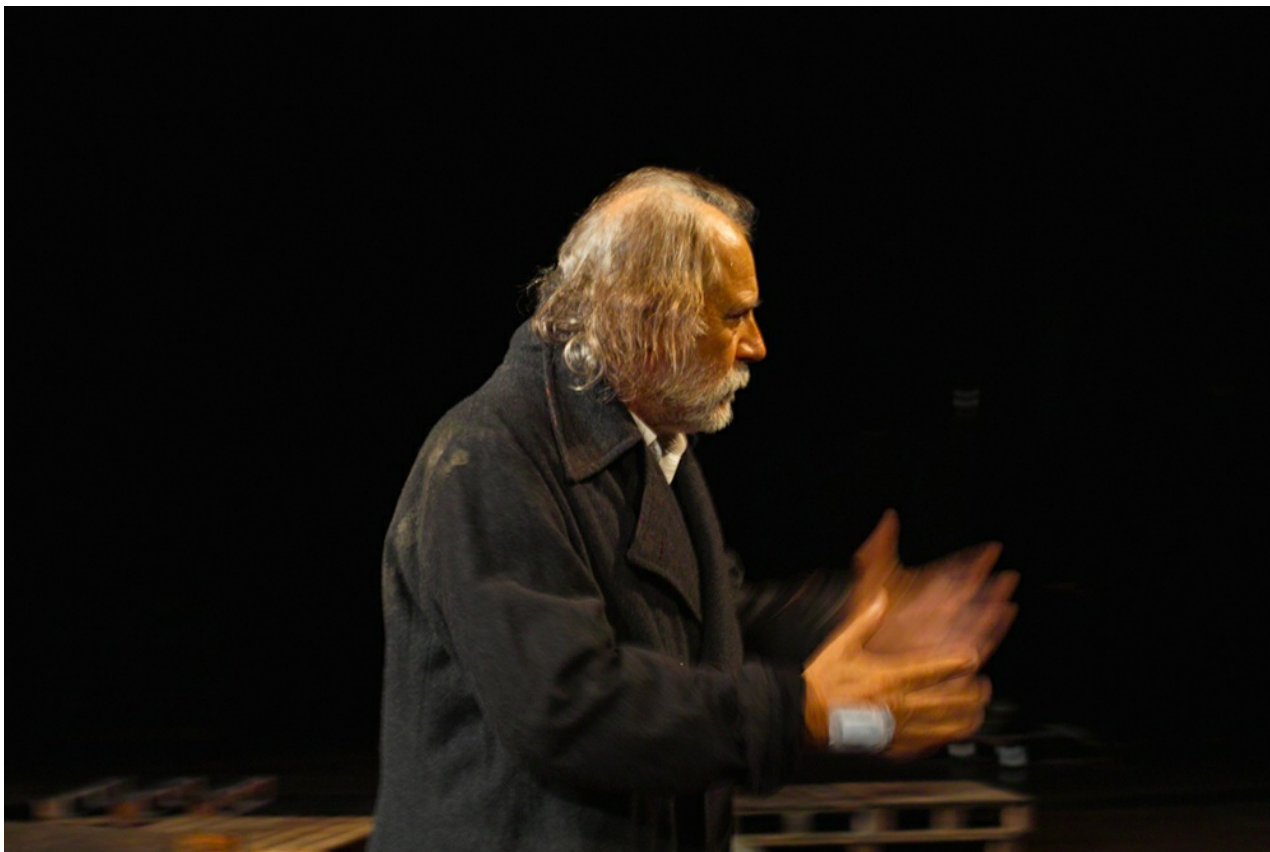
Ο λόγος για τον ηθοποιό, σκηνοθέτη, μουσικό, συγγραφέα, **Rade Serbedzija**, έναν από τους διασημότερους ηθοποιούς της Κροατίας, ο οποίος έχει αφήσει παράλληλα το στίγμα του σε διεθνείς ταινίες, αλλά και σε παραγωγές του Χόλιγουντ, μετρώντας κοντά στους 200 τίτλους στο ενεργητικό του.

Γεννήθηκε στο Bunic της Κροατίας (τότε ΣΟΔ Γιουγκοσλαβίας) το 1946. Αποφοιτώντας από την Ακαδημία Δραματικής Τέχνης του Ζάγκρεμπ, ήδη από τα φοιτητικά του χρόνια πρωταγωνίστησε σε ταινίες και θεατρικές παραγωγές, υποδυόμενος ρόλους όπως τον Πέερ Γκυντ, τον Οιδίποδα, τον Άμλετ. Στο κινηματογραφικό φάσμα, μετά τον πρωταγωνιστικό του ρόλο στην ταινία “Before the rain”, που κέρδισε τις εντυπώσεις διεθνώς και τον καταξίωσε, χαρίζοντάς του διακρίσεις, ακολούθησαν σημαντικοί πρωταγωνιστικοί ρόλοι σε παραγωγές της χώρας του, αλλά και **συνεργασίες με ονόματα του Χόλιγουντ, όπως οι Στάνλεϊ Κιούμπρικ, Κλιντ Ίστροντ, Γκάι Ρίτσι, Φίλιπ Νόις, Φραντσέσκο Ρόσι και Τζον Γου.**

Είναι επιπλέον παγκοσμίως γνωστός για τους ρόλους του σε ταινίες όπως “Mission Impossible 2”, “Ο Άγιος”, “Ο Χάρι Πότερ και οι Κλήροι του Θανάτου”, “X-Men: First Class”, “In the Land of Blood and Honey”, “Snatch” και “Νότιος Ειρηνικός”, μεταξύ άλλων.

Βραβεύτηκε για το κινηματογραφικό του έργο σε τοπικά και διεθνή φεστιβάλ με σημαντικά βραβεία και διακρίσεις, ενώ **στις κορυφαίες συνεργασίες του στο θέατρο, μετρά αυτήν με την εμβληματική Βανέσα Ρεντγκρέιβ**, με την οποία έχει σχέση μακράς φιλίας και σύμπραξης. Πριν 19 χρόνια, προχώρησε στην ίδρυση του δικού του θεάτρου, “Ulysses Theatre”, με την παραγωγή του οποίου, “Αντιγόνη – 2000 χρόνια μετά”, **τον συναντήσαμε στη Θεσσαλονίκη, στα πλαίσια της 3ης Συνάντησης Νέων Καλλιτεχνών Νοτιοανατολικής Ευρώπης.** Η διαφορετική αυτή ‘Αντιγόνη’ αποτελεί ένα μοναδικό έργο που δένει και κινείται μεταξύ της τραγωδίας του Σοφοκλή και της ιστορίας μιας οικογένειας που ψάχνει την σορό του χαμένου γιου της, στην Βοσνία του πολέμου της δεκαετίας του ‘90, μια περίοδο που ο ίδιος έχει βιώσει από πρώτο χέρι.

Στην συνέντευξή μας, εμφανίζεται εμφανώς πρόσχαρος και ανοιχτός, με αέρα που δεν θυμίζει αυτόν ενός ανθρώπου που έχει ζήσει από κοντά δαιμόνιες προσωπικότητες του σινεμά, όντας φυσικά πλέον κι ο ίδιος μία, μετά από πάνω από 50 χρόνια στον χώρο της υποκριτικής.

Στην ερώτηση τι τον τράβηξε αρχικά στην υποκριτική, η απάντηση είναι ειλικρινής και ανθρώπινη: “Δεν ξέρω”, λέει γελώντας. “Αρχικά, όταν ήμουν πολύ νέος, δεν ήθελα να γίνω ηθοποιός και δεν ήθελα να σπουδάσω υποκριτική. Δεν ξέρω πώς έγινε. Πάντα ήθελα να σπουδάσω λογοτεχνία, γιατί η συγγραφή είναι μια από τις πρώτες μου αγάπες. Έχω εκδώσει πέντε βιβλία ποίησης και δύο βιβλία πεζογραφίας. Αλλά, με κάποιον τρόπο, έγινε. Αυτό που έγινε ήταν αστείο. Είχα την κοπέλα μου και πριν χωρίσουμε, ονειρευόμασταν να πάμε μαζί στο Βελιγράδι, από την μικρή πόλη όπου ζούσα στην Κροατία, για να σπουδάσουμε. Εκείνη ήθελε να σπουδάσει Ιατρική κι εγώ ήθελα να σπουδάσω Λογοτεχνία. Μετά, όταν χωρίσαμε, αποφάσισα να πάρω άλλο δρόμο, πήγα στο Ζάγκρεμπ, για να είμαι 400 χλμ μακριά της. Κάποιοι μεγαλύτεροι ηθοποιοί από αυτή την πόλη, ήρθαν και με είδαν σε κάποια σχολική γιορτή. Απήγγειλα ποίηση και είπαν ότι πρέπει να πάω να γίνω ηθοποιός. Έτσι έγινε. Και πήγα, και αμέσως, την πρώτη χρονιά, πήρα έναν κεντρικό ρόλο σε ταινία. Έτσι έγινε όταν ξεκίνησα, και δεν σταμάτησα ποτέ”.

Η διαδρομή του, τόσο σε ευρωπαϊκές όσο και σε διεθνείς κινηματογραφικές παραγωγές είναι μακρά και εντυπωσιακή. Όπως σημειώνει: “Έχω κάνει πολλές ταινίες. Λένε, πάνω από 200. Μάλλον είμαι ένας από τους κατόχους ρεκόρ. Ειδικά επειδή στις περισσότερες από αυτές τις ταινίες έπαιξα κεντρικούς ρόλους, αυτή είναι η διαφορά. Και στην πρώην Γιουγκοσλαβία έκανα τόσο πολλές ταινίες. Και ήμουν τυχερός, όταν ήμουν πολύ νέος, είχαμε ένα φανταστικό διεθνώς αναγνωρισμένο γιουγκοσλαβικό ‘μαύρο κύμα’, έτσι το

αποκαλούσαν. Υπήρχαν ταινίες που ήταν πολύ επικριτικές της κοινωνίας, της πολιτικής, και ήταν πολύ γενναίο και φανταστικό, και ήμουν πολύ τυχερός που έκανα με τους καλύτερους από αυτούς τους σκηνοθέτες κάποιες ταινίες με κεντρικούς ρόλους. Ειδικά με τον Ζιβόιν Πάβλοβιτς, κερδίσαμε βραβείο στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Βερολίνου τότε, και στις Κάννες. Και τον Ντούσαν Μακαβέγιεφ, έκανα μια ταινία με εκείνον. Έτσι, είχα μια πολύ πλούσια εμπειρία με τις γιουγκοσλαβικές ταινίες.”

“Μετά από αυτό, έκανα κάποια πράγματα στην Ευρώπη, αλλά ποτέ δεν είχα λόγο να πάω οπουδήποτε, όταν ήμουν κάτι παραπάνω από χαρούμενος στη χώρα μου, δουλεύοντας με αυτούς τους φανταστικούς σκηνοθέτες. Αλλά μετά **τα πράγματα άλλαξαν, όταν ο πόλεμος ξεκίνησε στη χώρα μου.** Κατά κάποιον τρόπο, ήμουν ένας από εκείνους τους ανθρώπους που ήταν κατά του πολέμου. Ήμασταν ενός είδους ειρηνοποιοί, θέλαμε να σταματήσουμε τον πόλεμο, θέλαμε να βοηθήσουμε τους ανθρώπους να καταλάβουν ο ένας τον άλλον. Ήθελαν να διαχωριστούν από την Γιουγκοσλαβία, (εμείς θέλαμε) να το κάνουν με φυσιολογικό τρόπο, με πολιτισμένο τρόπο, όπως η Τσεχοσλοβακία. Αλλά δυστυχώς, έγινε ένας απαίσιος, στυγνός πόλεμος. Και εξαιτίας της θέσης μου, δεν ήθελα να πάρω πλευρά σε αυτόν τον πόλεμο, ήταν ο χειρότερος συνδυασμός. Αναγκάστηκα να φύγω από την χώρα μου.”

“Πρώτα πήγα στη Σλοβενία, που ήταν μέρος της πρώην Γιουγκοσλαβίας, αλλά δεν υπήρχε πόλεμος εκεί” σημειώνει. “Ήμουν εκεί σχεδόν έναν χρόνο. Και μετά η σύζυγός μου μου είπε, ‘Αν πρέπει να υποκριθείς σε ξένη γλώσσα, είναι καλύτερο να δοκιμάσεις να το κάνεις στα αγγλικά, παρά στα σλοβενικά’. Γιατί η Σλοβενία είναι τόσο μικρή χώρα. Έτσι έγινε.

Μετακομίσαμε στο Λονδίνο και ξεκίνησα την καριέρα μου σε επίπεδο υπό του μηδενός. Παντελώς άγνωστος. Αλλά ήμουν πραγματικά τυχερός. Λίγες μέρες αφότου ήρθα στο Λονδίνο, έλαβα ένα τηλεφώνημα και ένας νέος άντρας είπε ότι είναι σκηνοθέτης, μου ζήτησε να συναντηθούμε κάπου στο Σόχο και πήγα εκεί. Και παρουσίασε τον εαυτό του, είπε ότι το όνομά του ήταν Μίλτσο Μαντσέφσκι, **είπε ότι έχει ένα σενάριο για μένα, έναν ρόλο για μένα, το ‘Before the rain’.** Μου έδωσε το σενάριο και θυμάμαι το διάβασα και ήταν υπέροχο, φανταστικό σενάριο και την επόμενη ημέρα τον συνάντησα ξανά και του είπα “Είναι φανταστικό” και είπε **“Αν σου αρέσει, πρέπει να πω ότι έγραψα αυτόν τον ρόλο για σένα”.** Είπα, “Πώς είναι δυνατόν; Δεν γνωρίζομαστε, είναι η πρώτη φορά που γνωριστήκαμε”. Και είπε, “Ναι, αλλά έπαιξες πέντε κεντρικούς ρόλους σε ταινίες του Ζιβογίν Πάβλοβιτς, που είναι ο αγαπημένος μου σκηνοθέτης”. Κι έτσι έγινε, πράγματι. **Ο φίλος μου, ο Ζιβογίν Πάβλοβιτς, και οι ταινίες του μου έσωσαν την ζωή τότε.** Πήρα αυτόν τον ρόλο και όπως ίσως γνωρίζετε, έγινε μια πολύ διάσημη ταινία, και κερδίσαμε στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βενετίας, εγώ κέρδισα ένα βραβείο. Στην Αμερική αναγνωρίστηκε και με κάποιον τρόπο όλοι ήθελαν να κάνουν ταινίες μαζί μου. Δεν μπορούσα να πω “σταματήστε”. **Μετά από αυτό είχα τόσο σπουδαίες ευκαιρίες, να δουλέψω με τον Στάνλεϊ Κιούμπρικ, με τον Φίλιπ Νόις, με τον Κλιντ Ίστυουντ, τόσο σπουδαίους σκηνοθέτες”.**

<https://youtu.be/wHBQ4VsQaic>

Τι έχει να πει αλήθεια για την εμπειρία του με τόσο σημαντικά ονόματα; “Ξέρετε τι;”, απαντά, “Λίγο πολύ, όλοι αυτοί οι άνθρωποι είναι εντελώς ίδιοι με άλλους κινηματογραφιστές στον κόσμο. Συμπεριλαμβανομένων των μεγαλύτερων αστεριών. Ας πούμε, ο Τομ Κρουζ. Είναι τόσο απλός, τόσο ευγενικός, τίποτα άλλο δεν θυμίζει σταρ. Υπάρχουν κάποιοι, που είναι μεγάλοι ηθοποιοί, αλλά που ήθελαν να γίνουν μεγάλα αστέρια, αλλά πολλοί από αυτούς, μάλιστα οι περισσότεροι από αυτούς, είναι πολύ απλοί, ευγενικοί, καλοί άνθρωποι”.

Ανάμεσα στις συνεργασίες αυτές όμως, η σπουδαία φυσιογνωμία του Στάνλεϊ Κιούμπρικ ξεχωρίζει. Πώς ήταν σαν σκηνοθέτης για τον ίδιο;

“Ο Κιούμπρικ ήταν ιδιοφυΐα. Πραγματική ιδιοφυΐα”, απαντά. Ήταν φανταστική εμπειρία να δουλέψω μαζί του. Ο τρόπος που δούλευε με τους ηθοποιούς, ήταν απίστευτος, τόσο βαθυστόχαστος. Με τον τρόπο του, τα έβλεπε όλα, όλα. Κατά κάποιον τρόπο, **είχες την αίσθηση ότι βλέπει απευθείας μέσα στην ψυχή σου. Ότι ξέρει τι σκέφτεσαι τη δεδομένη στιγμή”.**

“Θυμάμαι, όταν γνωριστήκαμε, ενώ σφίγγαμε τα χέρια, με ρώτησε ‘Ξέρεις ποιος ήταν ο Πιρτς;’. Και είπα ‘Έννοείς τον Βάσια Πιρτς;’. Είπε ‘Ναι’. Είπα ‘Φυσικά ξέρω, ήταν ένας διάσημος Σλοβένος σκακιστής’. Είπε ‘Ναι, ωραία, συνέχισε’. ‘Τι;’, είπα εγώ. Είπε ‘Ξεκίνα το παιχνίδι’. Δεν ξέρω πώς το θυμήθηκα, αλλά ήμουν πολύ περήφανος για τον εαυτό μου, που εκείνη τη στιγμή του είπα, ‘Όχι, εσύ πρέπει να ξεκινήσεις’. ‘Γιατί;’, ρώτησε. ‘Γιατί ο Πιρτς ήταν διάσημος αμυντικός’ είπα”, σημειώνει ο ηθοποιός γελώντας. “Είπε, “Πανάθεμα, έχεις δίκιο’. Γιατί ήταν σπουδαίος σκακιστής ο Στάνλεϊ Κιούμπρικ. Ως νέος, όταν ήταν 15-16 χρονών, ‘κυνηγούσε’ τον Μπόμπι Φίσερ, το μεγαλύτερο ταλέντο στην Αμερική, και ακόμα έπαιζε σκάκι. Φυσικά, μόλις με ρώτησε αν θα ήθελα να παίξω μαζί του, είπα, ‘Ξέρεις τι, έχω Δ’ κατηγορία στο σκάκι, την πήρα όταν ήμουν πολύ νέος, και είμαι αρκετά καλός. Αλλά σε καμία περίπτωση, δεν θέλω να παίξω μαζί σου”.

“Μια άλλη ιστορία, επίσης με σκάκι, ήταν μια αστεία εμπειρία με τον Γκάι Ρίτσι, όταν έκανα το ‘Snatch”, σημειώνει. “Όταν ήρθα στο πλατό, συνειδητοποίησα ότι όλοι έπαιζαν σκάκι με τον Γκάι Ρίτσι. Ήταν τρελός με το σκάκι. Αλλά παρακολουθούσα ένα παιχνίδι και μου είπε, ‘Παίζεις σκάκι;’. Είπα ναι. ‘Θα ήθελες να παίζεις;’. Είπα, ‘Ναι, εντάξει, ας παίξουμε’. Φυσικά τον νίκησα, γιατί είμαι πολύ καλός. Κι εκείνος, ενώ έπαιζε, σε μια στιγμή έριξε όλο του το σερ και είπε “Έτσι είστε όλοι εσείς οι ανατολικοευρωπαίοι”, αναφέρει ο ηθοποιός γελώντας. “Γιατί το σκάκι ήταν πολύ δημοφιλές, δεν ξέρω αν ήταν στην Ελλάδα. Αλλά εκείνη την εποχή, στη Ρωσία, στην Τσεχοσλοβακία, στη Γιουγκοσλαβία, στην Ουγγαρία, είχε υπέροχους σκακιστές”.

<https://youtu.be/NqmyBT-IYiM>

<https://youtu.be/ONne1YQclbl>

Έχοντας εμφανιστεί σε πολλές ταινίες του Χόλιγουντ, σε μικρότερους ρόλους αλλά σε πολύ μεγάλες παραγωγές, πώς είναι να ερμηνεύει ως ξένος στο Χόλιγουντ; Θεωρεί ότι τον κάνουν typecasting;

“Κυρίως, ναι”, απαντά. “Σε πολλά πράγματα. Αλλά επίσης, υπάρχουν πάντα διαφορετικοί τρόποι. Είμαι πολύ γνωστός στον κόσμο, ξέρω, από αυτού του είδους τις ταινίες, το ‘Snatch’, ‘The Saint’, το ‘Mission Impossible 2’. Αλλά, από την άλλη, έχω κάνει κάποιες άλλες ταινίες, κάποιες καλλιτεχνικές ταινίες, όπου εγώ έπαιζα κεντρικούς ρόλους. Όπως το ‘Fugitive Pieces’, είναι καναδική ταινία και παίζω έναν Έλληνα χαρακτήρα, τον Άθος. Και γι’ αυτόν τον ρόλο κέρδισα το Grand Prix στο φεστιβάλ κινηματογράφου της Ρώμης, ήταν υπέροχη, φανταστική. Μετά έκανα το ‘South Pacific’ με την Γκλεν Κλόουζ, επίσης κεντρικός ρόλος, πολύ μακριά από Ρώσο γκάνγκστερ. Μετά έκανα το ‘Love Life’, επίσης κεντρικός ρόλος, ήταν συμπαραγωγή Γερμανίας-Ισραήλ, ήταν η πρώτη ταινία που σκηνοθέτησε η Μαρία Σρέντερ, έπαιξα έναν Εβραίο άντρα. Επίσης πολύ επιτυχημένη. Μετά έκανα μια ταινία με την Τζίνα Γκέρσον, ήταν πολύ δημοφιλής τότε, ήταν το 1996, κάναμε το ‘Prague Duet’, ήταν μια ιστορία αγάπης. Έκανα τέτοιες ταινίες αλλά δεν είναι τόσο δημοφιλείς και τόσο καλά γνωστές όπως αυτές οι μεγάλες παραγωγές”.

Όσο για την σκέψη πώς το Χόλιγουντ ίσως πρέπει να αλλάξει την πολιτική του για το typecasting, απαντά, “Δεν μπορεί να γίνει. Γιατί έχουν τα στερεότυπά τους. Ακόμα και στις καλές καλλιτεχνικές ταινίες που έκαναν, πάντα υπάρχουν κάποια στερεότυπα. Όπως η ‘Λίστα του Σίντλερ’, είναι καλλιτεχνική, είναι ωραία, αλλά πάντα έχουν κάτι λίγο ψεύτικο”.

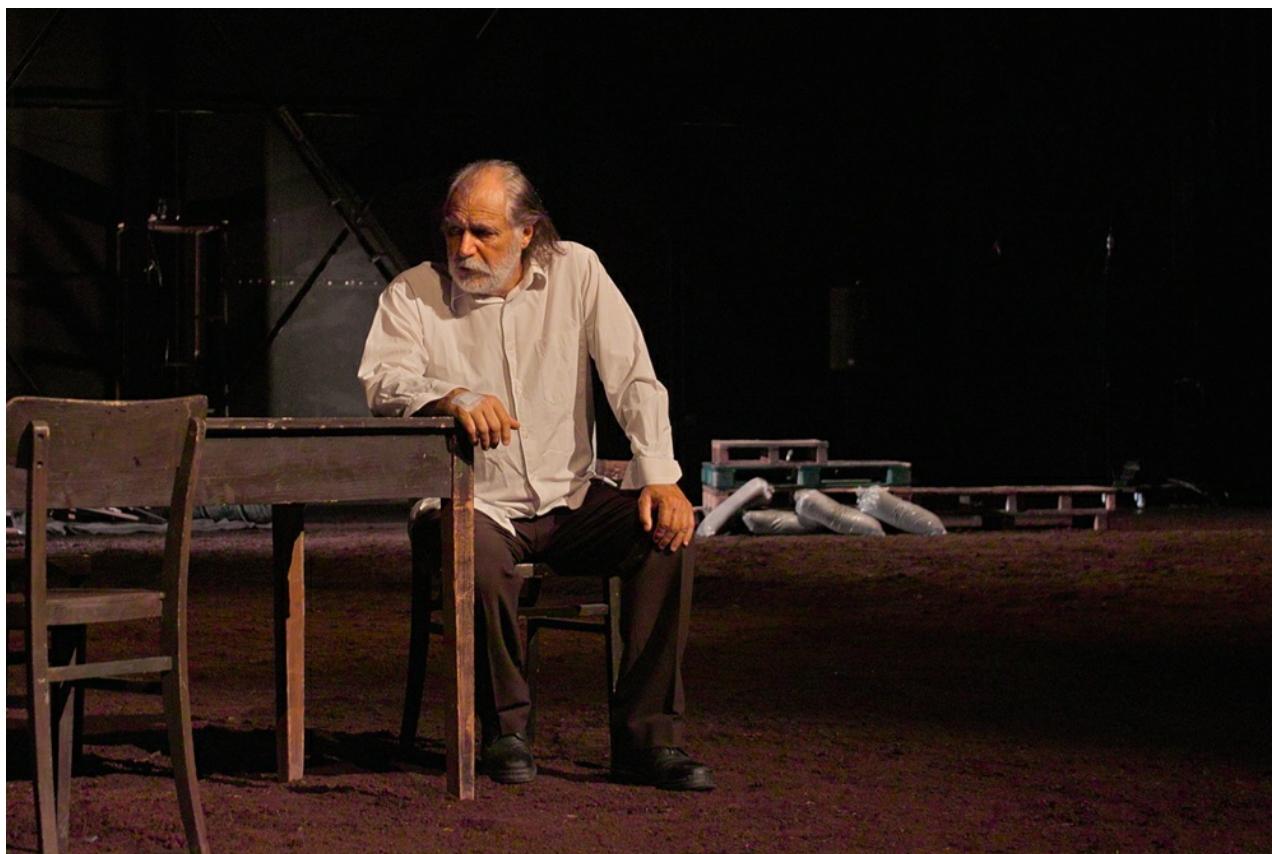
Ποια ήταν η πιο ιδιαίτερη ταινία που έχει κάνει ο ίδιος και ξεχωρίζει από την καριέρα του;

“Για μένα, νομίζω ότι ήταν σίγουρα το ‘Before the rain’. Και, είναι δύσκολο να το πω, αλλά όταν έπαιξα τον Άθος, τον Έλληνα χαρακτήρα, ήταν πολύ καλό, αλλά δεν έγινε τόσο δημοφιλές. Φυσικά, δεν είναι πάντα σημαντικό αυτό, αλλά οι άνθρωποι που δουλεύουν στον κινηματογράφο, το ξέρουν, το είδαν. Αυτό είναι το πιο σημαντικό”.

Πώς ήταν να παίζει έναν Έλληνα χαρακτήρα;

“Είναι αστείο, ξέρετε, το γυρίσαμε στα αγγλικά, και ένα μέρος του στα ελληνικά. Και μελετούσα σχεδόν δύο μήνες τις ελληνικές ατάκες. Και κάναμε γυρίσματα σε ένα νησί εδώ, ξέχασα το όνομα, τη Λέσβο ίσως, και θυμάμαι πως ήταν αρκετά καλά, όλοι οι Έλληνες ηθοποιοί είχαν εκπλαγεί πώς έπιασα την προφορά. Γιατί είμαι μουσικός, έχω καλό αυτί. Αλλά τα ξέχασα. Δεν θυμάμαι καμία λέξη, καμία”, σημειώνει με χιούμορ.

Πιστεύει ότι οι Βαλκάνιοι λαοί, μαζί και η Ελλάδα, έχουν ομοιότητες, ότι έχουν την ίδια ψυχολογία;

“Έχουν κάτι παρόμοιο, ναι. Μου αρέσει, μου αρέσουν τα Βαλκάνια. Έχουν πολύ τρομερά πράγματα, όπως αυτό που έγινε με αυτόν τον πόλεμο, πάντα υπάρχει πόλεμος. Αλλά από την άλλη, είναι τόσο ‘πλούσιοι’ άνθρωποι. Τόσο ενδιαφέροντες, τόσο δυνατοί. Όλοι, οι Έλληνες, οι Σλάβοι. Έχω παίξει επίσης κι έναν άλλο Έλληνα και λάτρευα αυτόν τον ρόλο, στο έργο του Φραντσέσκο Ρόσι, το ‘The Truce’, με τον Τζον Τορτούρο ερμηνεύσαμε κεντρικούς ρόλους. Εγώ έπαιξα έναν άντρα, τον οποίον αποκαλούσαν ‘Έλληνα’, ήταν μια υπέροχη ταινία, βασισμένη στο μυθιστόρημα του Πρίμο Λέβι. Και ο Φραντσέσκο Ρόσι ήταν ένας από τους μεγαλύτερους σκηνοθέτες στον κόσμο, φανταστικός”.

Είχε την ευκαιρία να δουλέψει επιπλέον στην ταινία της Αντζελίνα Τζολί ‘In the Land of Blood and Honey’, που ήταν η πρώτη ταινία ευθέως σχετική με τον πόλεμο στην Βοσνία στην οποία επέλεξε να παίξει. Πώς ήταν αυτή η εμπειρία;

“Ήταν καλό το σενάριο. Γι’ αυτό πήρα τον ρόλο”, αναφέρει. “Όταν κάναμε γυρίσματα, ήταν πολύ ενδιαφέρουσα σαν σκηνοθέτης. Πολύ ευγενική, δούλεψε πολύ καλά με όλους και ήταν έξυπνη. Αλλά για κάποιον λόγο, ίσως λόγω του πολιτικού κλίματος στην πρώην Γιουγκοσλαβία, αυτή η ταινία δεν έφτασε το σενάριο. Εξαιτίας όλης αυτής της έντασης, στην σκηνοθεσία της. Στο τελικό μοντάζ. Δεν ήταν κακή, νομίζω ήταν καλή ταινία, ενδιαφέρουσα, αλλά από την άλλη, δεν πήρε την προσοχή που θα μπορούσε να έχει με αυτή την ιστορία, με αυτόν τον αδύνατο έρωτα μεταξύ της μουσουλμάνας κοπέλας και του Σέρβου στρατιώτη. Θα μπορούσε να είναι σαν ελληνική τραγωδία. Αλλά δεν έφτασε εκεί”.

Το ερμηνευτικό του έργο, τόσο στον κινηματογράφο όσο και στο θέατρο, είναι και σήμερα πλούσιο.

“Ακόμα ερμηνεύω, ναι”, αναφέρει. “Δεν παίζω πολύ στο θέατρο, ακόμα και για αυτή τη σεζόν έκανα πολλά, γιατί στο δικό μας θέατρο, με την σύζυγό μου, Λένκα Ουντοβίτσκι, που είναι η κύρια σκηνοθέτης μας στο θέατρό μας – ιδρύσαμε πριν 19 χρόνια το Ulysses Theatre και κάναμε μια πρώτη παραγωγή του Βασιλιά Ληρ του Σαίξπηρ, και ακόμα παίζω τον Βασιλιά Ληρ, 19 χρόνια, το φαντάζεστε, κάθε καλοκαίρι. Και αυτό το καλοκαίρι έπαιζα και στην “Αντιγόνη”, μια παράσταση που κάναμε πριν 5 χρόνια και που είναι πραγματικά πολύ επιτυχημένη παραγωγή. Και επίσης, αυτή τη χρονιά, έκανα μια πρεμιέρα της θεατρικής παραγωγής “Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ;”. Ήμουν πολύ απασχολημένος αυτό το καλοκαίρι. Αλλιώς, παίζω απλά τον Βασιλιά Ληρ, όλα αυτά τα 19 χρόνια. Κάποτε, υπήρχε μια εποχή που προτιμούσα το θέατρο. Αλλά τα τελευταία 20 χρόνια είμαι συνεχώς σε ταινίες. Μου αρέσουν πιο πολύ οι ταινίες κατά κάποιον τρόπο”.

Τι πιστεύει ότι έχει το θέατρο που ο κινηματογράφος δεν μπορεί να το έχει ποτέ;

“Αρχικά, η λογοτεχνία. Η αληθινή λογοτεχνία. Είναι μια μεγάλη διαφορά. Και κατά έναν τρόπο, η καλή λογοτεχνία πολύ συχνά δεν είναι καλή για τον κινηματογράφο. Είναι πολύ σοβαρή, πολύ δύσκολη, πολύ βαριά. Έτσι, είναι μεγάλη η διαφορά. Κι επίσης, κάτι ακόμα είναι ότι, όταν κάνεις μια ταινία, την κάνεις μόνο μια φορά και μετά δεν έχεις καμία ευκαιρία να αλλάξεις οτιδήποτε. Και αυτό που μόλις τώρα σκέφτομαι για τον Βασιλιά Ληρ μου, πόσα πράγματα άλλαξα και ανακάλυψα κατά τη διάρκεια αυτών των 19 χρόνων, δουλεύοντας με αυτό το πανέμορφο έργο του Σαίξπηρ. Οπότε αυτή είναι μια μεγάλη διαφορά του θεάτρου με τον κινηματογράφο”.

Μια από τις εμβληματικές μορφές του σινεμά και της θεατρικής σκηνής, με την οποία έχει συνδεθεί στενά ο Rade, είναι η βετεράνος της υποκριτικής και ακτιβίστρια Βανέσα Ρεντγκρέιβ. Πότε την πρωτογνώρισε και πώς κατέληξε να συνεργαστεί μαζί της;

“Γνωριστήκαμε πρώτα όταν ήμουν πολύ νέος. Ήμουν 27-28 χρονών. Και πήγα με κάποιου είδους υποτροφία από το Βρετανικό Συμβούλιο στο Λονδίνο για τέσσερις μήνες, χωρίς να κάνω τίποτα εκτός από το να βλέπω θέατρο. Εκείνη την περίοδο γνώρισα την Βανέσα. Ήμουν με έναν φίλο μου, που ήξερε την Βανέσα πολύ καλά και της μίλησε για το πόσο με αγαπούσε και ότι ήμουν ταλαντούχος, και τότε η Βανέσα θέλησε να με γνωρίσει. Και πήγα να την δω να ερμηνεύει Ίψεν, το «Η κυρία από τη θάλασσα», και ήταν υπέροχη. Και μετά από αυτό γνωριστήκαμε και θυμάμαι η σύζυγός μου ήρθε μαζί μου και περάσαμε όλη εκείνη τη νύχτα της παράστασης μιλώντας μαζί της για πολιτική. Και μετά από αυτό, πέρασαν πολλά χρόνια και πήγα στο Λονδίνο το 1993. Κατέληξα να επισκεφτώ την Βανέσα στο Μάντσεστερ με έναν φίλο μου. Την πήρε τηλέφωνο και της ανέφερε ότι είμαι εδώ, και εκείνη ήξερε για την ιστορία μου, τι έγινε με μένα, το πώς μετακόμισα εξαιτίας του πολέμου και όλα αυτά για τον ακτιβισμό μου κατά του πολέμου, και αμέσως ήθελε να με δει. Ήρθα με την Λένκα, την σύζυγό μου, και αμέσως ξεκινήσαμε τις δράσεις μας, και ιδρύσαμε το “Moving Theatre” και το κίνημα “Wake Up World” για να προσπαθήσουμε να βοηθήσουμε ανθρώπους της πρώην Γιουγκοσλαβίας, ειδικά το Σαράγεβο, και κάναμε συναυλίες για το Σαράγεβο στο Παρίσι, στη Νέα Υόρκη. Και μετά κάναμε δύο θεατρικές παραγωγές μαζί, όπου ερμηνεύσαμε μαζί. Έχει έρθει και στο θέατρό μου. Και μετά γίναμε πολύ κοντινοί φίλοι. Είναι νονά των τριών κορών μου. Παλιότερα μέναμε μαζί της στο διαμέρισμά της. Είμαστε οικογένεια τώρα. Και με όλη της την οικογένεια. Είναι υπέροχο άτομο”.

Στην Θεσσαλονίκη, ο Rade βρέθηκε στα πλαίσια της 3ης Συνάντησης Νέων Καλλιτεχνών Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Όπως αναφέρει, “Θεωρώ ότι είναι υπέροχη ιδέα να κάνεις ένα τέτοιο φεστιβάλ εδώ, ακόμα κι αν δεν υπάρχουν πολλές επαγγελματικές παραγωγές στο φεστιβάλ. Αλλά είναι ωραίο να έχεις όλα αυτά τα εργαστήρια με νέους ανθρώπους που σπουδάζουν υποκριτική, ειδικά πάνω σε αυτό το θέμα, την κλασική αρχαία ελληνική τραγωδία, το πώς έχει αντιστοιχία στο σήμερα, με όλα όσα συμβαίνουν, ειδικά στην πολιτική. Είναι σπουδαία ιδέα. Αυτός ο κόσμος είναι τόσο χαζός. Για κάποιον λόγο, φαίνεται πως δεν έμαθαν τίποτα από αυτές τις όμορφες ελληνικές τραγωδίες και το θέατρο”.

Εικόνα παραγωγής

Ο ίδιος, με το θέατρό του, επέλεξε να παρουσιάσει στην πόλη μας, την Πέμπτη 12 Σεπτεμβρίου στο Θέατρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, την “Αντιγόνη”, προσθέτοντας στον τίτλο το “2000 χρόνια αργότερα”, σε μια ιδιαίτερη παραγωγή που μπλέκει την αρχαία τραγωδία με την σύγχρονη εποχή.

“Ήταν ιδέα της συζύγου μου, της Λένκα Ουντοβίτσκι, που είναι μια εξαιρετική θεατρική σκηνοθέτης. Έκανε δύο ιστορίες που κινούνται παράλληλα στο θεατρικό έργο”, αναφέρει. “Η μία είναι ολοκληρωτικά η Αντιγόνη του Σοφοκλή, με κάποια τραγούδια του Χορού στα αρχαία ελληνικά που τραγουδούν οι μαθητές μας. Και πρόσθεσε μια άλλη ιστορία, γι’αυτό το αποκάλεσε ‘2000 χρόνια μετά’. Είναι μια ιστορία για την οικογένεια, κάπου στη Βοσνία, κατά τη διάρκεια του πολέμου τη δεκαετία του ‘90, που προσπαθούν να βρουν τον γιο ή αδελφό τους. Είναι μια οικογένεια, ένας πατέρας, μια μητέρα, δύο κόρες, που προσπαθούν να βρουν τον γιο τους, ο οποίος σκοτώθηκε εκείνη την περίοδο και θέλουν να τον βρουν για να τον θάψουν. Και είναι τόσο δυνατό, το να το συγκρίνεις. Παίζω τον πατέρα της οικογένειας, που

είναι εργάτης, ένας πολύ απλός άνθρωπος συναισθηματικά, και σε μια στιγμή γίνεται ο Κρέοντας, και οι δυο κοπέλες είναι η Ισμήνη και η Αντιγόνη. Και αυτός ο γιος που σκοτώθηκε είναι ο Αίμονας. Είναι πολύ δυνατό”.

<https://youtu.be/zVmjbv-8EsaM>

Συνδέεται με το παρόν η αρχαία ελληνική τραγωδία;

“Ναι, είναι πολύ απλή απάντηση. Είναι τόσο καλογραμμένη. Το ίδιο και αν με ρωτήσετε πώς είναι δυνατόν ο Σαίξπηρ να είναι τόσο δυνατός και ο καλύτερος του κόσμου. Έγινε. Έγινε το ίδιο με τον ελληνικό πολιτισμό. Εκείνη τη στιγμή, μου αρέσει να λέω πως ο Θεός ήταν πιο κοντά στους ανθρώπους. Γι’ αυτό έγινε. Γιατί πώς έγραψαν τόσο απίστευτα πράγματα; Ήταν πραγματικά η χρυσή εποχή του πολιτισμού”.

Ποιο είναι το δικό του αγαπημένο θεατρικό έργο να ερμηνεύει;

“Μου αρέσει ο Σαίξπηρ. Έχω παίξει τον Άμλετ δύο φορές. Έχω παίξει δύο φορές τον Ριχάρδο Γ’. Έχω παίξει τον Βασιλιά Ληρ, τον Τίτο Ανδρόνικο, τον Ιάγο, πολύ Σαίξπηρ. Λατρεύω τον Σαίξπηρ. Είναι ο αγαπημένος μου δημιουργός”.

Ποιος θα έλεγε ότι είναι ο πιο ενδιαφέρον ηθοποιός με τον οποίο έχει συνεργαστεί;

“Ενδιαφέρουσα ερώτηση. Όχι επειδή είμαι φίλος μαζί της, με την Βανέσα Ρεντγκρέιβ, αλλά κατά κάποιον τρόπο νομίζω πως είναι για μένα η σπουδαιότερη ηθοποιός στον κόσμο. Θυμάμαι, 12 χρόνια πριν, ερμήνευε Ευγένιο Ο’Νηλ στη Νέα Υόρκη. Κι ακόμα κι εγώ που την ξέρω τόσο καλά, έχω δουλέψει μαζί της στο θέατρο, ήμασταν συνεργάτες, και νόμιζα ότι ήξερα τα πάντα για αυτήν, καθόμουν με την κουνιάδα μου, που ζει στη Νέα Υόρκη,

παρακολουθούσαμε αυτή την παραγωγή, και κάποια στιγμή άρχισα να κλαίω. Δεν μου έχει ξανασυμβεί. Και η κουινιάδα μου με ρώτησε τι συμβαίνει, γιατί κλαίω, και είπα δεν ξέρω, νομίζω πως έκλαψα εξαιτίας της ομορφιάς της τέχνης. Ήταν τόσο φανταστική. Και πήρε φανταστικές κριτικές. Και είπαν, δεν ξέρω πώς το υπολογίζουν, πως ήταν οι καλύτερες κριτικές στην ιστορία του Μπρόντγουεϊ, αυτές που πήρε γι' αυτόν τον ρόλο. Ήταν πραγματικά απίστευτο. Μετά, μου αρέσει πολύ ο Τζιν Χάκμαν και δεν τον έχω γνωρίσει ποτέ, αλλά λατρεύω την υποκριτική του, λατρεύω τα πάντα. Είναι ο αγαπημένος μου ηθοποιός. Όσο για ηθοποιούς με τους οποίους έχω συνεργαστεί, μου αρέσει περισσότερο ο Τζον Τορτούρο. Και έχω δουλέψει πολύ λίγο με τον Ρέιφ Φάινς, είναι φανταστικός. Για το 'Χάρι Πότερ', δυστυχώς έκοψαν τη σκηνή μου, γίνεται μερικές φορές, αλλά όσο παίζαμε, ήταν πολύ καλή η σκηνοθεσία. Και γίναμε φίλοι και έρχεται στο θέατρό μας. Τρία χρόνια πριν έπαιξε τον Ριχάρδο Γ' στο θέατρό μας. Και τώρα δουλεύουμε μαζί πάνω σε κάποια project με την σύζυγό μου".

Τι είναι στο μέλλον για εκείνον; Περισσότερο θέατρο ή κινηματογράφος;

"Δεν ξέρω βασικά. Ελπίζω να είναι περισσότερο κινηματογράφος. Έχω κουραστεί το θέατρο. Είναι δύσκολο. Μου αρέσει η ζωή".

Υπάρχει κάποιος σκηνοθέτης που θα ήθελε ακόμα να συνεργαστεί; Κάποια ταινία που ονειρεύεται να κάνει;

"Όχι, δεν έχω όνειρα για ταινίες, και ποτέ δεν είχα. Θυμάμαι ποτέ δεν έλεγα, θέλω να κάνω αυτό ή εκείνο. Από την εμπειρία μου, όταν κάποιος θέλει κάτι υπερβολικά, συνήθως δεν συμβαίνει. Οπότε έρχεται πιο συχνά όταν είσαι εύκολος με όλα. Όταν δεν πιέζεις την καριέρα σου".

Τι ελπίζει να δει για το σινεμά και το θέατρο στο μέλλον; Πώς θα ήθελε να τα δει να εξελίσσονται;

“Είναι πάντα δύσκολο να πεις για το θέατρο, αλλά νομίζω πως το θέατρο, που βασίζεται στη λογοτεχνία και τη γλώσσα, θα βρίσκει πάντα τον δικό του τρόπο να πορευτεί. Θυμάμαι λόγια του καθηγητή μου, ενός πολύ έξυπνου ανθρώπου, του Κόστα Σπάιτς, ήταν ένας από τους καλύτερους σκηνοθέτες που υπήρξαν στη χώρα μου, και συνήθιζε να λέει πως κάθε γενιά έχει μια περίοδο, το θέατρο έχει μια περίοδο να είναι πειραματικό, να προσπαθήσει να ψάξει νέα στυλ, νέες αισθητικές, και μετά υπάρχει μια περίοδος σύνθεσης. Όταν κάθε γενιά πρέπει να απαντήσει τι έμαθε από την εξερεύνηση των τεχνών και της ζωής και να δώσει απαντήσεις για την ζωή, για την φιλοσοφία, για τον κόσμο, όλα αυτά τα ερωτήματα. Κάθε γενιά πρέπει να έχει αυτού του είδους την κάθαρση. Και για τον κινηματογράφο, είναι μια νέα τέχνη και είναι τα πάντα. Φυσικά, μπορείς να αναγνωρίσεις αληθινή τέχνη στον κινηματογράφο. Αλλά ο κινηματογράφος δεν είναι μόνο τέχνη, είναι κάτι διαφορετικό, όπως μια ζωή, δεν είναι πάντα τέλεια. Ο κινηματογράφος είναι κάτι διαφορετικό. Έχει το μέλλον του”.

Καφέ - Μπαρ

Ματιές στην Πόλη

Parallax view

Αξίζει να πας

Η καλύτερη ατζέντα εβδομάδας στη Θεσσαλονίκη (16-22/9)

---

parallaxi - September 16, 2019

Επικαιρότητα
